

מערך שיעור

המוזיאון המשפחתי שלנו: סמלים מספרים סיפור

עוגני השיעור

שכבת גיל: כיתה ב'

ציר מוביל: ממשפחה לעם - שורשי הזהות שלי

רעיון מרכזי: המשפחה שלי והקשר לארץ ישראל

נושא: סמלים יהודיים בבית ובמשפחה הם חלק מהסיפור האישי והמשפחתי שלנו, המחברים אותנו למורשת רחבה יותר.

מיומנויות:

חשיבה יצירתית: עיצוב ויצירת "פריטים לתערוכה" במוזיאון.

אוריינות לשונית: הצגה בעל פה של הפריטים ("הסבר האוצר").

מודעות חברתית: הקשבה, שיתוף, מתן כבוד לעבודתם ולסיפורם של אחרים.

בין-תחומיות:

אומנות, שפה, מורשת, כישורי חיים

ערכים:

כיבוד ערכי המורשת: מהי המשמעות של מסורת משפחתית ואיך שומרים עליה?

זיקה ושייכות: איך חפץ פשוט יכול לחבר אותי למשפחה שלי ולעם ישראל?

פתיחה

מטרות: לעורר סקרנות ולהכיר לתלמידים את הרעיון של "פריט בתערוכה" ושל "מוזיאון משפחתי".

מה עושים?

1. היכרות עם המוזיאון

מציגים תמונה של חלל בתערוכה במוזיאון ושואלים (נספח 1):

- מי היה פעם במקום כזה?
- מה רואים בתמונה?
- למה יש חפצים בתוך ארונות זכוכית?
- איך מתנהגים כשמבקרים במקום כזה?

מסכמים: המוזיאון הוא מקום מיוחד שבו שומרים דברים חשובים ומספרים דרכם סיפורים.

2. היכרות עם פריט תערוכה

מציגים חפץ אחד לדוגמה (למשל, חנוכייה או ספר תורה קטן), מניחים אותו על שולחן במרכז הכיתה ומסבירים: ראיתם שבמוזיאון יש הרבה חפצים מיוחדים? החפץ הזה שלפנינו הוא סוג של 'פריט תערוכה' כזה.

שואלים:

- מה זה החפץ הזה?
- למה לדעתכם הוא חשוב, ולמה אולי אפשר למצוא אותו במוזיאון?
- מה הוא מספר לנו על העבר, על חג, על מסורת או על אנשים?

מסבירים: פריט בתערוכה זה חפץ מיוחד שמספר סיפור. לפעמים זה משהו ששייך לחג או משהו ששמרו עליו הרבה זמן כי הוא חשוב.

מסבירים את המשימה: היום, כל אחד יבנה תערוכה משלו. נקים תערוכה משלנו - המוזיאון המשפחתי של כיתה ב.

מה צריך?

מחשב ומקרן
להצגת תמונה של
תערוכה במוזיאון.

פריט לדוגמה
לתערוכה (למשל,
חנוכייה ישנה,
פמוט).

למידה פעילה

מטרה: התלמידים יכירו סמלים יהודיים, יבחרו באופן מושכל את הסמלים הרלוונטיים לסיפורם וייצרו את "התערוכה" האישית שלהם.

מה עושים?

הכנה מראש (שיעורי בית מומלצים לפני השיעור):

- התלמידים ישוחחו עם הוריהם וישאלו אותם על חפצים או מנהגים בבית / במשפחה שיש להם סיפור מיוחד וקשור למסורת יהודית (לדוגמה: חנוכייה, פמוטים, גביע קידוש, תמונה של ירושלים, טלית של סבא).
- יביאו לשיעור (ברשות ההורים) פריט אחד כזה (או תמונה שלו) שיוכלו להציג בכיתה. אם לא מביאים פריט, נשתמש בתמונות מוכנות מראש.

עוברים על הסמלים שבדף האיורים, מוודאים שכל התלמידים מזהים אותם, עוברים על החפצים שהילדים הביאו.

- מסבירים את משימת יצירת התערוכה - המוזיאון המשפחתי הכיתתי.
- אם התלמידים הביאו פריט מהבית: מניחים את הפריט (או תמונתו) על "שטח התצוגה" שלהם.
- אם התלמידים לא הביאו פריט: התלמידים בוחרים מתוך דף האיורים שלושה סמלים שהכי "מדברים" אליהם או שהם מזהים בביתם / במשפחתם.
- גוזרים, מציירים, צובעים אותם.
- מכינים "כרטיסי הסבר" (נספח 2).
- מציגים דוגמה לכרטיס הסבר על הלוח.

מה צריך?

לכל תלמיד: בריסטול או קרטון שישמש "שטח תצוגה".

דף ובו איורים של כ- 10 סמלים יהודיים (נרות שבת, גביע, חנוכייה, מזוזה, שופר, חמסה, ספר תורה, טלית, כיפה, ברכת הבית) - לשימוש כגיבוי או הרחבה.

"כרטיסי הסבר" ריקים לכל תלמיד (נספח 2).

חומרי יצירה מגוונים (טושים, צבעים, דבק, מספרים).

עיבוד וסיכום

מטרה: שיתוף, חיזוק תחושת היצירתיות האישית והכיתתית, והבנת הסיפור המשותף.

מה עושים?

1. התלמידים מניחים את התערוכות שלהם על השולחנות ברחבי הכיתה.
2. מסתובבים בכיתה בשקט, כמו במוזיאון אמיתי, ומתבוננים בתערוכות של חבריהם.
3. מתכנסים למעגל. שואלים:
 - אילו פריטים מיוחדים ראיתם במוזיאון המשפחתי שלנו היום? מה הפתיע אתכם?
 - מה למדתם על המשפחות של החברים שלכם דרך המוזיאון?
 - איך חפצים וסמלים יכולים לספר סיפור של משפחה שלמה?
4. מסכמים: יצרתם פה מוזיאון מדהים. כל תערוכה היא עולם ומלואו, עם סיפור משפחתי מיוחד. וכולן יחד מספרות את הסיפור היפה של המורשת המשותפת שלנו. האם מצאתי משהו דומה בסיפור שלי ושל חברים?

להמשך המסע

"הפריט הנוסף שלי": מוסיפים לתערוכה פריט אמיתי נוסף מהבית (תמונה, כיפה, מזוזה קטנה) ומציגים אותו לכיתה.

"החפץ של המוזיאון שלי": כל תלמיד מצייר חפץ או פריט אישי נוסף לתערוכה שלו.

צידה לדרך (נספחים)

נספח 1:

תמונות של חנוכיות

נספח 2: תמונות של סמלים יהודיים לגזירה

נספח 3: תבנית לכרטיס הקסר

נספח למורה: מפת ידע - סמלים יהודיים בבית ובמשפחה

נספח זה נועד להעמיק את הידע של המורים, כדי שיוכלו להוביל את שלב הקניית הידע בכיתה בביטחון ובבהירות, ולהשיב על שאלות התלמידים.

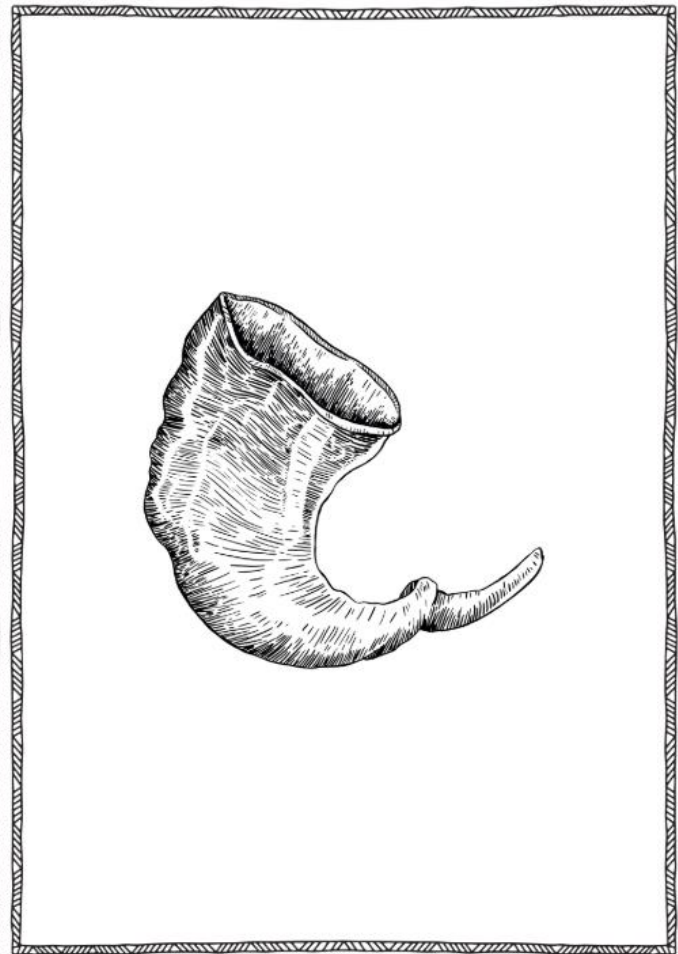
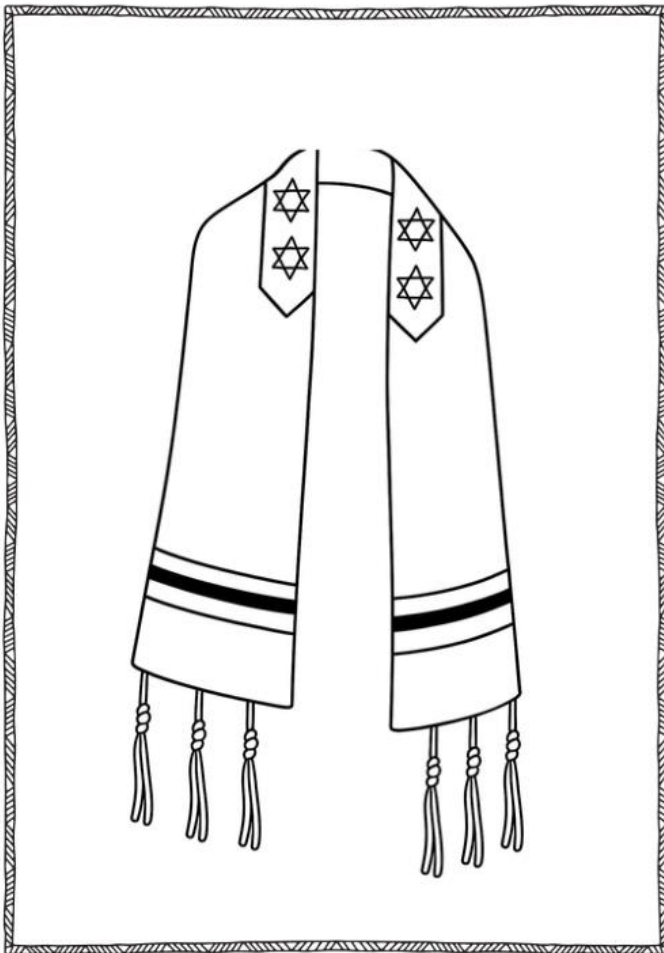
תבנית לכרטיס הקסר

המוזיאון המשפחתי שלנו: סמלים מספרים סיפור

השם של הפריט שלי הוא: _____

הפריט הזה מספר לי על: (לדגמה: חנכה, שבת, המשפחה שלי, משהו חשוב שקרה, סבא/סבתא שלי)

הפריט הזה חשוב לי כי: (לדגמה: הוא עובר במשפחה, אני אוהב/ת את החג הזה, הוא יפה, מזכיר לי משהו טוב)

התמונות שלפניכם נוצרו בעזרת כלי בינה מלאכותית. מוזמנים להתרשם מהתוצאה ולנסות בעצמכם ליצור חפצים, רגעים ומקומות בלחיצת כפתור.

המוזיאון המשפחתי שלנו:

סמלים מספרים סיפור

מבנית אכרטיס הסבר

השם של הפריט שלי הוא: _____

הפריט הזה מספר לי על:

(לדגמה: חנכה, שבת, המשפחה שלי, משהו חשוב שקרה, סבא/סבתא שלי)

הפריט הזה חשוב לי כי:

(לדגמה: הוא עובר במשפחה, אני אוהב/ת את החג הזה, הוא יפה, מזכיר לי משהו טוב)

המוזיאון המשפחתי שלנו:

סמלים מספרים סיפור

מבנית אכרטיס הסבר

השם של הפריט שלי הוא: _____

הפריט הזה מספר לי על:

(לדגמה: חנכה, שבת, המשפחה שלי, משהו חשוב שקרה, סבא/סבתא שלי)

הפריט הזה חשוב לי כי:

(לדגמה: הוא עובר במשפחה, אני אוהב/ת את החג הזה, הוא יפה, מזכיר לי משהו טוב)
